

Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 21.3.1993 Sayı : 21531)

Kanun No.
3886

Kabul Tarihi
11.3.1993

MADDE 1. — 29 Mayıs 1991 tarihinde İstanbul'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yururluğ \ddot{u} girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür

TUNUS CUMHURİYETİ İLE TÜRKİYE CUMHURİYETİ ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA

Tunus Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti (herbiri “Taraf” olarak)

Aralarında daha geniş kapsamlı ekonomik işbirliğini ve özellikle bir Tarafın vatandaşı ve şirketlerinin diğer tarafın ülkesinde yatırım yapmalarını teşvik etme arzu ile,

Anılan yatırımların tabi olacağı uygulamalara ilişkin bir anlaşma akdinin, sermaye ve teknoloji akımı ile tarafların ekonomik gelişmesini teşvik edeceğine inanarak,

İstikrarlı bir yatırım ortamı meydana getirmek ve ekonomik kaynakların en etkin biçimde kullanılmalarını sağlamak üzere, yatırımların adilane ve hakkaniyete uygun muameleye tabi tutulmasının gerektiğini kabul ederek,

Yatırımların teşviki ve karşılıklı korunması için bir anlaşma imzalanması kararıyla,
Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE I

1. — İşbu Anlaşmada :

(a) “şirket”, bir Tarafın yürürlükteki kanun ve ilgili mevzuatına göre kurulmuş, teşekkül etmiş veya başka bir şekilde teşkil edilmiş şirketleri, iş ortaklıkları veya diğer teşekküller dahil bir hukukî varlığı ifade eder.

(b) “vatandaş” terimî bir Tarafın kanunlarına göre o Tarafın vatandaşı olan gerçek kişileri ifade eder.

(c) “yatırım” terimi bir Tarafın ülkesinde, onun yürürlükteki kanun ve ilgili mevzuatına göre tanınmış veya kabul edilmiş, mal varlığı özvarlık, borç, alacak, hizmet ve yatırım sözleşmeleri dahil, her türlü yatırımı ifade eder ve aşağıdakileri içerir :

(i) ipotek, ihtiyati haciz ve rehin gibi haklar dahil olmak üzere maddî ve gayrimaddi her türlü malvarlığı;

(ii) bir şirketi veya hisse senetlerini veya bir şirketteki başka menfaatleri veya malvarlığından doğan diğer menfaatleri;

(iii) bir para alacağını veya ekonomik değeri olan ve bir yatırımla ilişkili bulunan bir işlemin yapılması talebini;

(iv) telif hakları, patentler, markalar, ticarî ünvanlar, endüstriyel tasarımlar, ticarî sırlar, “know-how” ve peştemaliye dahil sınai mülkiyet hakları;

(v) kanun veya sözleşme ile elde edilen her türlü hak ve kanuna uygun olarak sağlanan tüm lisans ve izinler; ve

(vi) hasılatın ve kredi anlaşmalarından doğan anapara ve faiz ödemelerinin yeniden yatırımı.

(d) ‘hasılat’; kâr, temettü, sermaye kazancı, royalty ödemesi idarî ve teknik yardım veya başka ücret ödemeleri dahil, bir yatırımdan veya bir yatırımla ilgili olarak elde edilen bir meblağı ifade eder.

(e) “ilgili faaliyetler”, işin yürütülmesi, sözleşmelerin yapılması, ifası ve infazı, fikri ve sınai mülkiyet hakları dahil her türlü malın iktisabı, kullanımı, korunması, tasarrufu fonların

ödünç alınması, hisse senetlerinin satın alınması ve ihraç edilmesi ve ithalatta döviz satın alınması için şirketlerin şubelerin, temsilciliklerin, büroların, fabrikaların veya diğer tesislerin organizasyonu, kontrolü, işletilmesi, bakımı ve tasfiyesini ifade eder,

2. — Mal varlıklarının yatırımı veya yeniden yatırımı biçiminde herhangi bir değişiklik, bunların yatırım olma niteliğini bozamaz.

MADDE II

1. — Taraflardan herbiri, üçüncü bir ülkenin vatandaşı ve şirketlerinin benzer yatırımlarına uygulanandan daha az elverişli olmamak kaydıyla ve kendi kanun ve ilgili mevzuatı çerçevesi içinde, kendi ülkesinde yatırımlara ve ilgili faaliyetlere izin verecektir.

2. — Taraflardan herbiri tesis olunan yatırımlara benzeri durumlardaki kendi vatandaşlarının ve şirketlerinin yatırımları ile üçüncü bir ülke vatandaşı ve şirketlerinin yatırımlarına uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, ondan daha az elverişli olmayan bir muamele uygulayacaktır.

3. — Yabancıların ülkeye giriş, geçici ikamet ve istihdamla ilgili mevzuatına uygun olarak :

(a) taraflardan herbirinin vatandaşlarının, kendilerinin veya kendilerini istihdam eden ilk tarafın şirketinin önemli bir miktar sermaye veya başka kaynak taahhüdünde bulunduğu veya bulunmak üzere olduğu yatırımın kurulması, geliştirilmesi idaresi amacıyla veya işletilmesi için tavsiyede bulunmak üzere diğer Tarafın ülkesine girmesine ve kalmasına izin verilecektir.

(b) bir tarafın kanun ve ilgili mevzuatına uygun olarak kurulan ve karşı Tarafın vatandaş veya şirketlerinin yatırımları olan şirketler, seçtikleri üst düzey idarî personeli, tabiyetlerine bakılmaksızın istihdam etmeye mezu olacaklardır.

4. — Bu maddenin hükümleri, Âkit Taraflardan herhangi birinin taraf olduğu aşağıda belirtilen anlaşmalar bakımından geçerli olmayacaktır :

(a) mevcut veya gelecekteki herhangi bir gümrük birliğine, bölgesel ekonomik teşkilatlara ilişkin olanlar veya benzeri uluslararası anlaşmalar.

(b) tamamen ya da büyük ölçüde vergilendirmeye ilişkin olanlar.

(c) karşılıklı sınır ticaretini kolaylaştırmak amacıyla yapılan ikili anlaşmalar.

MADDE III

1. — Yatırımlar, kamu yararı amacı ile yapılacaklar dışında, ayırım gözetmeyecek biçimde, yeterli ve etkin tazminatın zamanında ödendiği ve yürürlükteki mevzuata ve Madde II (2)'de konu edilen genel prensiplere uygun olarak hareket edildiği haller dışında dolaylı veya doğrudan doğruya kamulaştırılmayacak veya devletleştirilmeyecek ya da kamulaştırma veya devletleştirmeye ("kamulaştırma") eşit işlemlere tabi tutulmayacaktır.

2. — Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya öğrenildiği tarihteki efektif değerine eşit olacaktır. Tazminat gecikmeksizin ödenecek, tamamıyla nakte çevrilebilecek ve serbestçe transfer edilebilecektir.

3. — Bir Tarafın vatandaşları veya şirketleri, yatırımlarının karşı Tarafın memleketinde savaş, ayaklanma, iç karşılıklar veya benzeri olaylar yüzünden zarara uğramaları halinde; o ülke tarafından böyle bir durumda kendi veya üçüncü bir ülke vatandaşları veya şirketlerine

uygulanacak muameleden daha az elverişli şartlarda olmamak kaydıyla, hangisi daha elverişli ise o muameleye tabi tutulacaktır.

MADDE IV

1. — Taraflardan herbiri, kanun ve ilgili mevzuatına uygun olarak, bir yatırımla ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarı serbestçe ve makul olmayan bir gecikme olmaksızın gerçekleştirilmesine izin verecektir. Bu transferler : (a) hasılatı; (b) Madde III çerçevesinde tazminatı; (c) bir yatırım anlaşmasından doğan ödemeleri (d) yatırımın bütününe veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilenleri kapsar.

2. — Transferler her iki Âkit Tarafın Merkez Bankalarınınca tanınan herhangi bir konvertibl para birimi ile transfer tarihindeki döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

3. — Yukarıdaki 1 ve 2 nci paragraflardaki hükümlere rağmen, taraflardan her biri : (a) bu madde uyarınca izin verilen transferlerin, ilgili tarafça gecikmeksizin tamamlanmak ve 1 ve 2 nci paragraflardaki hakların özüne halel getirmemek kaydı ile, nasıl yapılacağına ilişkin usulleri öngören; (b) döviz transferlerinin rapor edilmesini gerektiren; (c) uygulanabilir vergileri ihdas eden kanun ve kararnamele muhafaza edebilirler. Ayrıca, taraflardan herbiri, kanunlarını eşitlikle, ayırım gözetmeksizin ve iyi niyetle uygulamak suretiyle, yatırımların alacaklılarının haklarının korunmasını veya mahkeme kararlarının yerine getirilmesini sağlar.

MADDE V

Eğer bir Âkit Taraf yatırımcısının yatırımları, ticarî olmayan risklere karşı kanunî bir sistem dahilinde sigortalanmışsa, sigortalayanın sigorta anlaşmasının şartlarından ileri gelen haliyle diğer Âkit Tarafça tanınacaktır.

Sigortalayan, yatırımcının sahip olacağı haklar dışında hiçbir hakka sahip olmayacaktır.

Bir Âkit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyumsuzluklar, bu Anlaşmanın VII nci maddesi hükümlerine göre çözümlenecektir.

MADDE VI

Taraflar, Anlaşma ile ilgili herhangi bir uyumsuzluğu çözümlemek veya Anlaşmanın uygulanması veya yorumlanmasına ilişkin herhangi bir hususu görüşmek için, Taraflardan birinin talebi üzerine vakit geçirmeden istişarede bulunmayı kabul ederler.

MADDE VII

Bir Âkit Tarafın vatandaş veya şirketi ile diğer Âkit Tarafın ülkesindeki bir yatırımla ilgili uyumsuzluk şu şekilde çözümlenir;

1. — Bir Taraf ile diğer Tarafın vatandaş veya şirketi arasında yatırım uyumsuzluğu çıkması halinde; uyumsuzluk öncelikle, iyi niyetle girişilecek müzakere ve görüşmelerle çözümlenmeye çalışılacaktır. Eğer bu müzakere ve görüşmeler başarısız olursa sözkonusu vatandaş veya şirket ile diğer Tarafın karşılıklı olarak üzerinde mutabık kalacakları, bağlayıcı olmayan üçüncü taraf usulleriyle uyumsuzluk giderilebilir. Eğer uyumsuzluk yukarıdaki usullerle çözümlenmezse, daha önceden kararlaştırılmış herhangi bir usule uygun olarak çözüm için bir mercie sunulacaktır.

2. — (a) ilgili vatandaş veya şirket, aşağıdaki şartlara uymak koşulu ile uyuşmazlığın ortaya çıkmasından itibaren bir yıl geçtikten sonra herhangi bir zamanda, uyuşmazlığın tahkim yoluyla çözülmesi için Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezi (merkez)'ne başvurmayı seçtiğini yazılı olarak bildirebilir :

(i) Uyuşmazlık herhangi bir nedenle, önceden kararlaştırılmış, uygulanabilir uyuşmazlık çözümlene kurallarına göre çözümlenmek üzere vatandaş veya şirket tarafından herhangi bir mercie sunulmamış olmalıdır; ve

(ii) İlgili vatandaş veya şirket, uyuşmazlığı, uyuşmazlığa taraf olan Tarafın adlı veya idarî mahkemelerine veya yetkili başka yargı organları huzuruna getirmemiş olmalıdır.

(b) Bu şekilde Taraflardan her biri, yatırım uyuşmazlığının, tahkim yoluyla çözülmesi için Merkeze başvurulmasına muvafakat etmektedir.

c) bu gibi uyuşmazlıklarda tahkim, Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi'nin hükümleri ve Merkez'in "Tahkim Kuralları" çerçevesinde yapılacaktır.

MADDE VIII

1. — Taraflar, işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulaması konusunda aralarında vaki olan herhangi bir uyuşmazlığı iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde, çabuk ve adil bir şekilde çözümlenmeye çalışacaklardır. Bu bakımdan, Taraflar bu gibi çözümlere varmak için doğrudan müzakerelerde bulunmayı kabul ederler. Bu müzakereler başarısızlıkla sonuçlanırsa, Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, uyuşmazlık uluslararası hukukun uygulanabilir kurallarına göre bağlayıcı karar verilmesi için tahkime götürülebilir.

2. — Talebin tebellüğünden itibaren iki ay içinde, her bir Taraf birer hakem tayin edecek ve bu iki hakem, üçüncü bir devletin vatandaşı olan üçüncü bir hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Taraflardan biri belirtilen zaman içinde bir hakem tayin edemezse, karşı Taraf, Uluslararası Adalet Divanı'nın Başkanından bu tayini yapmasını talep edebilir.

3. — Tahkim Kurulunun bu Anlaşmanın diğer hükümleriyle bağdaşacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşması için, Başkanın seçim tarihinden itibaren, üç aylık bir süresi olacaktır. Böyle bir anlaşma olmadığı takdirde, Tahkim Kurulu Uluslararası Adalet Divanı Başkanından genellikle benimsenen uluslararası tahkim kurallarını dikkate alarak usul kurallarını tayin etmesini talep edecektir.

4. — Tahkim isteyen Tarafın uyuşmazlığı doğrudan ve anlamlı istişare ile çözümlenmeye çalışmış olduğunun tespiti üzerine Tahkim Kurulu uyuşmazlığın esasları üzerinde tahkim görüşüne başlar.

5. — Kurul, duruşmanın tamamlanmasını izleyen iki ay içinde oy çokluğu ile kararını verecektir, karar, kesin ve bağlayıcı olacaktır.

6. — Başkan ve diğer hakemlerce yapılan masraflar ve diğer tahkim giderleri Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla birlikte, Tahkim kurulu giderlerin daha yüksek bir oranının Taraflardan biri tarafından ödenmesine resen karar verebilir.

7. — Bu madde, Madde VII uyarınca Merkez'e sunulmuş ve halen Merkez'de çözüm bekleyen bir uyuşmazlığa uygulanacaktır.

MADDE IX

1. — Bu Anlaşma, tarafların herhangi birinin kamu düzeni ve ahlakî değerlerin korunması, uluslararası barışın ve güvenliğin sağlanması ve sürdürülmesi ya da kendi temel güvenliğinin korunmasına ilişkin yükümlülüklerinin yerine getirilmesi için gerekli önlemler almasını engellemez.

2. — Bu anlaşma, Tarafların yatırımların tesisi için özel formaliteler tayin etmesine mani değildir; ancak, bu formaliteler Anlaşmadan doğan hakların özüne zarar vermeyecektir.

MADDE X

1. — Bu Anlaşma onay belgelerinin teatisinin tamamlanmasından otuz gün sonra yürürlüğe girecektir. Bu Anlaşma on yıllık bir süre için yürürlükte kalacak ve bu maddenin 2 nci paragrafına göre sona erdirilmedikçe yürürlükte kalmaya devam edecektir. Anlaşma, ilgili Âkit Tarafın kanun ve ilgili mevzuatına göre tanıdığı ya da kabul ettiği mevcut yatırımlara ve bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce yapılmış yatırımlara da uygulanacaktır.

2. — Taraflardan herbiri, yazılı olarak diğer Tarafa bir yıl önceden feshi ihbarda bulunarak, Anlaşmayı, başlangıç süresi olan on yılın bitiminde veya bundan sonra her an sona erdirebilir.

3. — Bu Anlaşma Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Taraflardan her birinin, diğer Tarafa değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili formaliteleri tamamladığını bildirmesi üzerine, yürürlüğe girecektir.

4. — Bu Anlaşmanın son bulmasından önce yapılan veya iktisap edilen yatırımlar ve bu Anlaşmanın bir başka surette uygulandığı yatırımlarla ilgili olarak, Anlaşmanın diğer tüm maddelerinin hükümleri, söz konusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir on yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşmayı Tarafların tam yetkili temsilcileri imzalamışlardır.

Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde ve her metin aynı derecede geçerli olmak üzere İstanbul'da 29 Mayıs 1991 tarihinde aktedilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Tunus Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

BUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
2	17	7
11	80	383
32	80	57,62,154:158

I. - Gereçeli 86 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 80 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları görüşmüştür.

III. - Esas No. : 1/295